

ISSN 1407-9321

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA

27. jūlijs — 2. augusts

Kiršu
festivāls
Baltkrievijā

3. lappusē

Maizes muzejam
10 gadu
dzimšanas
diena

4. lappusē

Latvijas
stāstnieki
Preiļos

9. lappusē

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI!

Laikraksta nākamais
numurs iznāks
piektdien, 31. jūlijā.

Danielam Krimanam sudraba medaļa 26. Starptautiskajā bioloģijas olimpiādē

PREIĻU
GALVENĀ
BIBLIOTĒKA

● Latvijas skolēnu komanda, kas piedalījās bioloģijas 26. Starptautiskajā olimpiādē Dānijā. Pirmais no labās — Aglonas vidusskolas skolēns Daniels Krimans.

Latvijas skolēnu komanda 26. Starptautiskajā bioloģijas olimpiādē izcīnīja četras medaļas — divas sudraba un divas bronzas. Aglonas vidusskolas 12. klases skolēns Daniels Krimans ieguva sudraba medaļu. Latviju šajā olimpiādē kopumā pārstāvēja četri skolēni. Sudraba medaļu ieguva arī Cēsu Valsts ģimnāzijas audzēkne, bet bronzas medaļas izcīnīja Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas un Ventspils 1. ģimnāzijas skolēni.

26. Starptautiskā bioloģijas olimpiāde notika Orhusā, Dānijā. Dalībnieki savas atbildes reģistrēja planšet datoros. Pirmo reizi starptautisko bioloģijas olimpiāžu vēsturē planšetdatori tika izmantoti arī praktiskajos darbos, — skolēni ne vien reģistrēja savas atbildes iepriekš īpaši izveidotā elektroniskajā sistēmā, bet arī izmantoja planšetdatorus fotogrāfiju iegūšanai un sava darba dokumentācijai.

Latvijas komandas dalībniekiem veicās tieši praktisko darbu izpildē.

Skolēniem bija jāveic četri laboratorijas darbi, bet teorētiskajā daļā jārisina 100 uzdevumi, kas skar visdažādākās bioloģijas nozares — augu un dzīvnieku anatomiju un fizioloģiju, molekulāro bioloģiju un biokīmiju, evolūciju un sistematiku.

Brīvajā laikā skolēni iepazinās ar Dānijas vēsturi antropoloģijas muzejā, lauka pētījumu metodēm ekoloģijā, Orhusas botānisko dārzu, piedalījās Lego konstruktora sacensībās, apmeklēja atrakciju parku.

Dalībniekus olimpiādei sagatavoja viņu bioloģijas skolotāji. Daniela skolotāja ir Lidija Šatilova. Papildus tika organizēti skolēnu sagatavošanas kursi, kurus vadīja dažādu nozaru speciālisti no Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes, Latvijas Hidroekoloģijas institūta, Latvijas Biomedicīnas pētījumu centra un Rīgas Stradiņa Universitātes

Onkoloģijas institūta.

Daniels Krimans sudraba medaļu starptautiskajā bioloģijas olimpiādē nopelnīja jau otro reizi. Ar sudrabu viņa zināšanas tika novērtētas arī pērn Indonēzijā notikušajā 25. Starptautiskajā bioloģijas olimpiādē. Latvijai šī sudraba medaļa tika izcīnīta pēc 12 gadu pārtraukuma.

Vēl pirms starptautiskās bioloģijas olimpiādes Daniels Krimans piedalījās starptautiskajā fizikas olimpiādē, kas risinājās Mumbajas pilsētā Indijā. Arī no tās viņš atgriezās ar godalgotu vietu — ar bronzas medaļu.

Fizikas olimpiādē Latviju pārstāvēja pieci skolēni. Tika iegūta arī otra bronzas medaļa, ko saņēma Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas pārstāvis. Fizikas olimpiādē uzdevumu risināšana notika divas dienas, piecu stundu garās kārtās — eksperimentālajā un teorētiskajā.

Sagatavoja L.Rancāne

Preiļu novada domes jaunā arhitekta Anita Rumbiņa vadīs novada būvvaldi

21. jūlijā domes ārkārtas sēdē tika skatīts jautājums par izmaiņām Preiļu novada būvvaldes sastāvā, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle. Sakarā ar to, ka izbeigušās darba tiesiskās attiecības ar būvvaldes vadītāju Arvilu Punduru, šobrīd būvvaldes sastāvā ir divas personas — būvinspektors Arturs Poplavskis un nekustamā īpašuma daļas vadītāja Vita Patmalniece. No šī gada 20. jūlija arhitekta amata pienākumus novadā sāks pildīt Anita Rumbiņa. Tā kā Preiļu novada būvvaldes nolikuma 9. punkts paredz, ka novada arhitekts ir būvvaldes sastāvā, deputāti pieņēma lēmumu izdarīt grozījumus Preiļu novada būvvaldes sastāvā un tajā iekļaut novada arhitekti Anitu Rumbiņu. Arhitekta ar domes lēmumu no šī gada 3. augusta tiek apstiprināta arī par Preiļu novada būvvaldes vadītāju.

Sakarā ar darba tiesisko attiecību izbeigšanos ar būvvaldes vadītāju Arvilu Punduru, arī Preiļu novada zemes komisijas sastāvā deputāti nolēma izdarīt izmaiņas un iekļaut tajā kā komisijas locekli novada arhitekti Anitu Rumbiņu. Līdz ar jaunās arhitektes darba tiesisko attiecību sākšanos, izmaiņas notiek arī Preiļu novada teritorijas plānojuma darba grupas sastāvā. Pamatojoties uz "Teritorijas attīstības plānošanas likumu", Ministru kabineta "Noteikumiem par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" un Ministru kabineta "Vispārīgiem teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumiem", domes sēdē nolemts apstiprināt izmaiņas teritorijas plānojuma izstrādes darba grupas sastāvā, izslēdzot no darba grupas bijušo arhitektu Arvilu Punduru un iekļaujot teritorijas plānojuma izstrādes darba grupā Anitu Rumbiņu.

Neaizmirstiet abonēt

“NOVADNIEKU”

AUGUSTAM

un mēnešiem

līdz gada beigām.

Abonēt var “Latvijas Pasta”

nodaļās, pie pastniekiem,

“Novadnieka” redakcijā

Brīvības ielā 14, Preiļos,

un interneta mājas lapā

www.novadnieks.lv

sadaļā “Abonēšana”.

Abonē šodien, saņem pēc

divām darba dienām.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Prokuratūra iesniedz protestu par Liepājas tiesas spriedumu

2015. gada 14. jūlijā Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurors uzdeva Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras virsprokuroram pārbaudīt Liepājas tiesas sprieduma likumību krimināllietā, kurā apsūdzēti divi vīrieši un atzīti par vainīgiem netiklu darbību izdarīšanā ar mazgadīgo un sodīti ar piespiedu darbu attiecīgi uz 240 un 200 stundām, informē Aiga Eiduka, Latvijas Republikas Prokuratūras Ģenerālprokuratūras preses sekretāre. 2015. gada 21. jūlijā Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras virsprokurors ir iesniedzis apelācijas protestu par Liepājas tiesas spriedumu. Spriedums noprotestēts daļā par soda mēkstu. Apelācijas protestā izteikti iebildumi par tiesas argumentāciju, kas bija par pamatu piespiedu darba piemērošanai abiem apsūdzētajiem. Protestā lūgts piemērot apsūdzētajiem smagāku soda veidu – brīvības atņemšanu.

Vai trūcīgākie pametuši Latviju? Kopš janvāra teju par 10 000 trūcīgo mazāk

Trūcīgo cilvēku skaits Latvijā pusgada laikā sarucis teju par 10 000 personu, liecina Labklājības ministrijas (LM) apkopotā informācija. Šī gada janvārī valstī bija reģistrēti 65 461 trūcīgais, bet jūnijā reģistrēti 55 597 trūcīgie. Tomēr, kā liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati, pēc kuriem LM veic savus aprēķinus, samazinājies arī iedzīvotāju skaits. Janvārī Latvijā bija reģistrēti 1 986 100 iedzīvotāji, bet jūnijā – 1 979 400 iedzīvotāju, kas ir par 6700 cilvēkiem mazāk. Kopumā, salīdzinot ar maiju, jūnijā trūcīgo iedzīvotāju skaits samazinājies par 3278 cilvēkiem. Tāpat arī maijā, aprīlī un martā bija vērojams trūcīgo personu skaita kritums. Kopumā reģistrēto trūcīgo cilvēku skaits jūnijā bija 2,81% no valstī dzīvojošo cilvēku skaita. Tāpat joprojām vērojams pašvaldību sociālās palīdzības pabalstiem izlietoto līdzekļu samazinājums. Kopumā pašvaldības sociālās palīdzības pabalstiem jūnijā izlietojušas 2 989 605 eiro, bet maijā tie bijuši 3 299 500 eiro. Savukārt pabalstu saņēmēju skaits jūnijā samazinājies par 8163 cilvēkiem, sasniedzot 46 924 cilvēkus. Maijā, salīdzinot ar aprīli, šo cilvēku skaits samazinājās par 10 391 cilvēku. Joprojām visvairāk naudas tiek tērēts dzīvokļu pabalstu izmaksai – 1 314 527 eiro. Tomēr tas ir par 309 895 eiro mazāk nekā mēnesi iepriekš un par aptuveni 1,6 miljoniem mazāk nekā janvārī. Jau ziņots, ka arī maijā Latvijā turpinājās samazināties reģistrēto trūcīgo personu skaits, pirmo reizi pēdējo divu gadu laikā nokritot zem 3%. Maijā Latvijā reģistrēti 58 875 trūcīgie, kas ir par 1784 cilvēkiem mazāk nekā iepriekšējā mēnesī. Arī martā un aprīlī bija vērojams trūcīgo skaita kritums.

Prezidents nosauc nākamā gada budžeta prioritātes

Plānojot nākamā gada budžetu, kā prioritāte ir jāpatur valsts ārējā un iekšējā drošība, stiprinot bruņotos spēkus, kā arī iekšlietu ministrijas struktūras, uzskata Valsts prezidents Raimonds Vējonis. Prezidents pēc tikšanās ar Ministru prezidentu Laimdotu Straujumu norādīja, ka viens no būtiskākajiem jautājumiem, par kuru abas amatpersonas diskutējušas, bija tieši nākamā gada budžeta plānošana. Runājot par aizsardzības stiprināšanu, Vējonis puda stingru pārliecību, ka būtu jāstiprina robežsardze, kā arī jādomā par policistu atalgojumu. Jau ziņots, ka Straujuma izveidojusi darba grupu, lai valsts budžeta veidošanas procesā izvērtētu iespējamās reformas, kas sekmētu valsts budžeta izdevumu samazināšanu un efektīvāku valsts budžeta līdzekļu izlietojumu noteiktās valsts politikas jomās. Darba grupai būs jā-sagatavo un atbilstoši 2016. gada budžeta veidošanas grafikam jāiesniedz priekšlikumi Ministru prezidentam.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307057, mob. tālr. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
žurnālistiem – 65307058.
Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo
redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Mēs katrs esam fragments pasaules lielajā puzzle,
un mums ir unikāla iespēja pēc sirds patikas veidot to
daļu, kas ir mūsu. Tā mainot visu kopainu.*

Laukstrādnieku meklēšanai veidos reģionālās biržas; algās strādniekiem — līdz pat 1000 eiro

**Jau tuvākajā laikā Nodarbinātības
valsts aģentūra (NVA) sadarbībā
ar biedrību "Lauksaimnieku
apvienība" veidos reģionālās darba
biržas ar nolūku piesaistīt sezonas
darbos pašreizējos bezdarbniekus,
kā arī citus interesentus, pēc
tikšanās ar NVA vadību aģentūru
LETA informēja biedrības
izpildītājs Dins Cielavs.**

"Plānots, ka tiks veidotas reģionālās
biržas, kur jau šīs sezonas darbos varēs
pieteikties visi interesenti. Tuvākajā
laikā vienosimies, kur tieši būs šīs
biržas, kā arī skaidrosim, cik palīgu
vajag, to visu apzināsim ar zemnieku pa-
lidzību, kā arī ļoti svarīga būs NVA
aktīva līdzdarbošanās," sacīja Cielavs.

Tiek prognozēts, ka šajā vasaras un
rudens darbu sezonā laukos būs ne-

pieciešams vairākos simtos mērāms
darbvieta skaits. Savukārt algas, ko
izmaksās darbu veicējiem, pēc nodokļu
nomaksas varētu svārstīties no 400 līdz
vairāk nekā 1000 eiro mēnesī atkarībā
no veicamā darba apjoma un inten-
sitātes.

Lai rosinātu iedzīvotāju interesi strādāt
laukos, arī šīs vasaras un rudens se-
zonas darbos, "Lauksaimnieku apvie-
nība" tiks ar NVA vadību un Labklā-
jības ministrijas pārstāvjiem.

Tikšanās laikā lauksaimnieki ar
ieredņiem apsprieda iespēju informēt
iedzīvotājus, kā arī darba devējus par
darba iespējām laukos, sākot akciju
"Esī nodarbināts laukos!"

"Lauksaimniecības statistikas biedrību
asociācijas" vadītāja Aija Balode iepriekš
norādīja, ka portālos ir ļoti daudz darba
meklētāju un darba devēju, bet rodas

jautājums, kāpēc ir tik daudz bezdarb-
nieku valstī. "Lauksaimniecība ir atvērta
darba tīrumam," atzina Balode.

Arī saimniecības "Kalna Tomēni"
īpašnieks Juris Bērziņš sacīja, ka pil-
sētās dzīvojošajiem cilvēkiem, tostarp
bezdarbniekiem, trūkst informācijas
par darba iespējām laukos. "Mums ir
ļoti nepieciešami gan sezonas strād-
nieki, gan pastāvīgi nodarbinātie," sa-
cīja zemnieks.

"Lauksaimnieku apvienība", kā arī
"Lauksaimniecības statistikas biedrību
asociācija" ir Lauksaimnieku organizā-
ciju sadarbības padomes (LOSP) bied-
ri. LOSP apvieno 58 lauksaimniecības
nozaru un daudznozaru valsts īmeņa
nevalstiskās organizācijas un kopumā
pārstāv vairāk nekā 12 345 ražojošos
lauksaimniekus.

Puse no apbedīšanas nozares neuzrāda nekādus ieņēmumus

**Puse no apbedīšanas nozares
uzņēmumiem neuzrāda nekādus
ieņēmumus, preses konferencē
informēja Valsts ieņēmumu
dienesta (VID) ģenerāldirektore
Ināra Pētersone.**

Ēnu ekonomikas īpatsvars nozarē
pērn varētu būt vismaz 5,45 miljoni
eiro, liecina VID veiktais aprēķins, kurā
vērā ņemts mirušo cilvēku skaits valstī
pērn, vidējās apbedīšanas pakalpojumu
izmaksas, apbedīšanas izmaksu kop-
summa, no kā atņem nozarē nodar-
bināto nodokļu maksātāju deklarēto
apgrozījumu.

Kā liecina Centrālās statistikas pār-

valdes (CSP) dati, 2014. gadā mirušo
skaits Latvijā bija 28 466. Valstī vidējās
apbedīšanas pakalpojumu izmaksas vien
iedzīvotājam ir ap 400 eiro. Sarei-
zinot šos skaitļus, kopējā summa par
pakalpojumiem būtu 11,38 miljoni eiro.

Taču nozarē nodarbināto nodokļu
maksātāju deklarētais apgrozījums
pērn bija 5,93 miljoni eiro. Tiesa, šāda
summa ir norādīta, neņemot vērā divu
apbedīšanas pakalpojumu nozarē no-
darbināto finanšu rezultātus, jo viņi līdz
1. jūlijam vēl nav iesnieguši pārskatu
par 2014. gadu, atzīmē VID ģenerāl-
direktore.

Ēnu ekonomikai šajā nozarē ir ten-
dence pieaugt, secina Pētersone,

norādot, ka 2013. gadā, kad mirušo
skaits bija 28 691 un apbedīšanas iz-
maksu kopsummai bija jābūt 11,47 mil-
joni eiro, komersanti kopā bija
deklarējuši 6,52 miljonus eiro. Tādējādi
var teikt, ka ēnu ekonomikas īpatsvars
2013. gadā bija 4,95 miljoni eiro, kas ir
par 9% mazāk nekā 2014. gadā, kad
nedeclarēto līdzekļu summa pieaugusi
par vairāk nekā pusmiljonu eiro.

Apbedīšanas nozarē reģistrēto no-
dokļu maksātāju skaits līdz šī gada 4.
jūnijam bija 260, no kuriem 182 bija ju-
ridiskas personas, bet 108 — fiziskas
personas, no kurām 78 bija saimnie-
ciskās darbības veicēji, bet 30 — indi-
viduālie komersanti.

Jaunā licencēšanas un akreditācijas kārtība stiprinās augstākās izglītības kvalitāti

**Jaunie noteikumi par studiju
programmu licencēšanas un
augstskolu, koledžu un studiju
virzienu akreditācijas kārtību,
ko 14. jūlijā apstiprināja
Ministru kabinets, veicinās
studiju programmu kvalitātes
uzlabošanu, ziņo Izglītības
un zinātnes ministrijas
Komunikācijas un dokumentu
pārvaldības nodaļa.**

Licencēšanu un akreditāciju turpmāk
veiks neatkarīga organizācija – Aka-
dēmiskās informācijas centrs. Licencē-
šanas un akreditācijas darbs tiks
organizēts atbilstoši starptautiskiem
standartiem, katrai novērtēšanai pie-
saistot arī neatkarīgus augsta līmeņa
ārvalstu ekspertus. Jaunā sistēma
sniegs studējošajiem drošību par iegū-
tām izglītības kvalitāti un diplomu
atzišanu. Savukārt augstskolām un ko-
ledžām būs pieejama augstas raudzes
ekspertīze un konsultācijas studiju kva-
litātes paaugstināšanai.

Izglītības un zinātnes ministrijas
(IZM) sadarbībā ar nozari izstrādātie
noteikumi paredz Akadēmiskās infor-
mācijas centram (AIC) kā Latvijas aug-

stākās izglītības kvalitātes nodrošinā-
šanas aģentūrai uzņemties jaunu funk-
ciju, kas tiks īstenota atbilstoši starp-
tautiskiem standartiem, līdz 2018.
gadam panākot AIC iekļaušanu Eiropas
augstākās izglītības kvalitātes nodro-
šināšanas reģistrā (The European
Quality Assurance Register for Higher
Education – EQAR). Valdība šodien
uzdeva IZM sagatavot normatīvo aktu
regulējumu, kas atļautu augstākās
izglītības iestādēm akreditācijas proce-
sā izvēlēties jebkuru no EQAR
iekļautajām akreditācijas aģentūrām.

Jaunā kārtība nodrošinās neatkarību
un kvalitāti akreditācijas procesu īste-
nošanā un lēmumu pieņemšanā, jo tiks
veidota profesionāla akreditācijas aģen-
tūra. Studiju akreditācijas komisijā būs
pārstāvēti profesionāli lēmumu pie-
ņēmēji. Tāpat tiks uzkrāta un pārvaldīta
akreditācijas informācija, nodrošinot
diplomu atzišanas vajadzības.

Vienlaikus arī augstskolas būs iegu-
vējas no kvalitātes novērtēšanas proce-
sa, jo noteiktas precīzākas un augstākas
prasības ekspertu darbam, nodrošinot
arī darbu ar ekspertiem un konsensu

lēmuma pieņemšanā. Noteikumi pa-
redz lielāku piesaistāmo ekspertu
skaitu un ekspertiem nepieciešamo
laiku programmu un izglītības iestāžu
izvērtēšanai. Eksperti gan vērtēs aug-
stākās izglītības studiju programmas,
gan arī sniegs ieteikumus to uzlabo-
šanai un attīstībai. Daudz lielāks uz-
svars likts arī uz iekšējās kvalitātes
nodrošināšanu augstskolā un ekspertu
ieteikumu ieviešanu. Savukārt novēr-
tējuma procesā nodalīts atbilstības un
kvalitātes vērtējums.

Valdība atbalstīja arī Akadēmiskās in-
formācijas centra maksas pakalpojumu
cenrādi, kurā noteiktas Latvijas akredi-
tācijas aģentūras pakalpojumu izmak-
sas par augstskolu un koledžu, to
studiju virzienu un studiju programmu
novērtēšanu.

Ar Ministru kabineta noteikumu
"Augstskolu, koledžu un studiju vir-
zienu akreditācijas noteikumi", "Studiju
programmu licencēšanas noteikumi"
un "Nodibinājuma "Akadēmiskās infor-
mācijas centrs" maksas pakalpojumu
cenrādis" projektiem var iepazīties mi-
nistrijas mājas lapā.

Preiļu un Riebiņu pašdarbnieki — Ķiršu festivālā Glubokoje

● Riebiņu novada kapela "Nu i raun" muzicē Ķiršu festivāla noslēguma koncertā Baltkrievijas pilsētā Glubokoje.

Pagājušās nedēļas nogalē, 17. un 18. jūlijā, Baltkrievijas pilsētā Glubokoje notika starptautiskais investīciju forums "Glubokoje Invest". Foruma mērķis — veicināt labvēlīgas investīciju vides attīstību un kontaktu veidošanos foruma dalībnieku vidū. Gan investīciju forumu, gan tradicionālo Ķiršu festivālu sadraudzības pilsētā apmeklēja arī Riebiņu un Preiļu novada domju pārstāvji, kā arī vairāki pašdarbības kolektīvi, kas uzstājās koncertos.

Viens no svarīgākajiem starptautiskā foruma uzdevumiem ir noteikt prioritāros darba virzienus, attīstīt foruma dalībnieku prasmes, strādājot ar projektiem, veidojot investīciju projektu, ideju un iniciatīvu banku. Foruma dalībnieki — investīciju partneri, partnervalstu pārstāvji un iniciatīvu grupas, kurām ir investīciju projekti un idejas, kuras var īstenot, ievērojot noteiktos tematiskos virzienus, oficiālo delegāciju pārstāvji, bankas, masu mediju pārstāvji.

Riebiņu novada delegācijā Glubokoje pārstāvēja domes izpilddirektors Āris Elsts, pašvaldības attīstības un plānošanas projektu vadītāja Antra Meluškāne, pašvaldības deputāts Maigonis Mediņš un SIA "Trīs vītoli stāļi" pārstāvis Juris Astičs. A.Meluškāne pastāstīja, ka foruma laikā bija iespēja apmeklēt topošo jauno atvērto kompleksu "Plissa", piedalīties prezentācijās un degustācijās, kā arī kļūt par dalībniekiem Globokoje ievērojamākajā ikvasaras notikumā — Ķiršu festivālā.

Ķiršu festivāls norisinājās jau trešo gadu un parasti ilgst nedēļu. Galvenais festivāla tēls ir Ķiršu karaliene. Ideja radusies sakarā ar to, kas kāds no vietējiem selekcionāriem ir izveidojis īpašu ķiršu šķirni. Pirms vairākiem gadiem pie Glubokojes iestādīts ķiršu dārzs, bet pilsētā ķiršiem uzstādīts pat piemineklis. Šogad festivāla ārvalstu dalībnieku pulku papildināja Riebiņu novada kapela "Nu i raun" (vadītājs Fredis Bergmanis). Kapela uzstājās svētku programmā, piedalījās gājienā, bet "Nu i raun" dalībnieks Pēteris Volonts festivālā veiksmīgi startēja akordeonistu konkursā.

Savukārt Preiļu novada sadraudzības pilsētas svētkos pārstāvēja Preiļu novada kultūras centra deju kopa "Talderi" un ģitāristu duets. Deju kopas

● Preiļu novada kultūras centra deju kopa "Talderi".

vadītāja Silvija Kurtiņa pastāstīja, ka festivāla noslēguma koncertā dejotāju priekšnesums, mijoties ar dziesmām ģitāru pavadijumā, priecējis klausītājus pusstundu. Savukārt svētku gājienā, kad tika pasniegtas dāvanas festivāla galvenajam simbolam — Ķiršu karalienei — no Preiļiem uz Glubokoje aizceļojis fotoalbums "Latgale" un Preiļu novadam raksturīgais suvenīrs — keramiņa Raivo Andersona veidotā četrlapu āboliņa lapiņa no māla. "Talderu" dejotāji atzīst, ka Glubokoje ar katru gadu kļūstot šakoptāka un skaistāka. Šogad Ķiršu festivālā no ārzemju kolektīviem piedalījies arī meiteņu koris no Izraēlas, kā arī tautas mākslas kolektīvi no Limbažu novada.

Sagatavoja L.Kirillova

● Glubokoje iedzīvotāji tik ļoti lepojas ar saviem ķiršu dārzkiem, ka šim augļu kokam uzstādījuši pieminekli.

Atbildīgo nav un nebūs

Ar Jēkaba dienu esot jāmet miers peldēšanai, jo «Jēkabs met pirmo aukstuma akmeni ūdenī». Otro metot Labrencis 10. augustā, trešo — Miķelis 29. septembrī. Tā vēsta sens tautas ticējums. Šovasar tomēr tas neatbilst patiesībai. Nevar beigt to, kas vēl nav pat sācies, — īsti peldēšanās prieki šīs vasaras vēsumā tika izbaudīti tikai dažas dienas.

Kaut arī vasara nosaukama par remdenu un pat par vēsu, tomēr ļaužu prāti un emocijas ir jo karsti. Daudz kaislību savērpies, mēģinot atrast cēloni bērnu ģībšanai skolēnu dziesmu un deju svētku ģenerālmēģinājumā. Protams, tas bija šokējošs notikums. Bet tas, ka bērni noģībst 1. septembra mītiņos vai citos skolas pasākumos, kur skolēniem ilgi jāstāv kājās cieši saspīstiem, bezgaisa telpās, pārgurušiem pēc daudzām mācību stundām, lāga nepaēdušiem, nevienu jau neuztrauc, jo to neredz ne prezidents, ne ministri, ne ārvalstu viesi. Arī «Novadniekam» ir nācies skatīt, kā 1. septembra pasākumā līdzās stāvošie uzķer un balsta pagābušus vidusskolas vecuma brašļus. Nerunājot par mazākiem. Cita lieta, ka turpat ir skolotāji, kas ātri pamana, ka līdzienas skolēnu rindas neparedzēti savīļņojas un pacenšas to, kam kļuvis slikti, apsēdināt vai izvest svaigā gaisā. Tāpat kāda objekta svinīgā atklāšanā, kur skolēniem ilgi bija jāgaida augsti viesi, bet pēc tam ceremonijas laikā jāstāv tā un jāstāv šitā, jālaiž baloni gaisā, jādejo un jāvingro, kāds skolēns novēlās uz flizētas grīdas, ka galva vien nobūkšķēja. Skolotāja piecelts un atstutēts pret lieveņa margām pēc brīža nogāzās vēlreiz, un tad gan steigšus tika meklēta medmāsa.

Bērniem bieži tiek uzlikta pārāk liela slodze tikai pieaugušo ambīciju dēļ, un par skolēnu dziesmu un deju svētku sarežģīto un garo programma var teikt to pašu. Augošiem organismiem vairāk nekā pieaugušajiem vajadzīgs labs, barojošs ēdiens, kārtīga izgulēšanās, bet fiziskai slodzei jāmainās ar pietiekami ilgu atpūtu, un tad veselības ministram, kā arī dažiem citiem sabiedrībā populāriem ļaudīm nevajadzēs izteikties par nīkulīgiem bērniem vai viņu sliktu veselību.

Veselības ministrs Belēviča kungs pat atradīs «vainīgos» — sāli un cukuru, kam nu pēc Veselības ministrijas priekšlikuma vajagot paaugstināt akcīzes nodokli. Realitātē tas nozīmētu pārtikas cenu celšanos, jo, piemēram, sāls tiek lietota visu gaļas produktu ražošanā. Arī maize, sieris, dārzeņu un zivju konservi tiek gatavoti ar sāli. Šo pārtiku ikdienā lieto lielākā daļa no iedzīvotājiem, atšķirībā no dažāda ministra, kurš var pārtikt no svaigi medītu briežu gaļas, austerēm un omāriem. Pārtikas nozares padome nolēmusi neatbalstīt Veselības ministrijas priekšlikumu par akcīzes nodokļa paaugstināšanu un ieviešanu atsevišķām pārtikas produktu grupām — šokolādei, sāļim, cukuram un citiem produktiem. Veselīgu ēšanas ieradumu veidošanai akcīzes nodokli varētu paaugstināt našķiem, kuri nav ikdienā nepieciešami — čipšiem, sāļiem riekstiņiem vai citām līdzīgām uzskodām.

Laiks ir dinamisks, un dzīve piespēlē aizvien jaunus notikumus. Daļu no sabiedrības galvenokārt tos, kas dzīvo privatizētos dzīvokļos daudzdzīvokļu mājās, kas atrodas uz privatīpašnieku zemes, satricē Tieslietu ministrijas sagatavotais piespiedu dalītā īpašuma tiesisko attiecību izbeigšanas likums. Tas liek dzīvokļu īpašniekiem izpirkt zemi, kas zem viņu namiem pieder citiem īpašniekiem. Noteikumi ir drakoniski, jo paredzēts, ka par zemi būs jāsamaksā triju mēnešu laikā, pie tam vairāki tūkstoši eiro. No kurienes, piemēram, pensionāram šāda nauda, un kas viņam no tā, ka teorētiski — kopā ar pārējiem — pieder zemes gabaliņš, kas atrodas zem viņa piecstāvu vai deviņstāvu mājas? Īrnieki jau līdz šim maksājuši lielu nomas maksu, kādu nu īpašnieks noteica. Dzīvokļu privatizēšana savulaik tika «nogrūsta» tādā ātrumā, ka cilvēki apmulžošanu nepaspēja pamanīt, vienāds sertifikātu skaits tika pieprasīts gan par centra, gan tālas nomales dzīvokļiem, gan par jauniem, gan par nolietotiem, gan par tiem, kuri atradās uz sakārtotām ielām, gan pie bedrainiem ceļiem, gan par tiem, kas bija uz pašvaldības, gan privatīpašnieka zemes. Īpašuma tiesības bija jāatrisina vēl pirms dzīvokļu privatizācijas. Arī pašvaldību zeme zem daudzdzīvokļu mājām tika iedalīta ēkai piederībā pēc pašvaldību ieskatiem. Tikai tagad šīs lietas sāk nākt gaismā. Bet, kā vienmēr, mūsu valstī neviens par agrāk izdarīto negrasās atbildēt.

“Mūža nepietiks maizi izzināt...”

Šo sestdien, 25. jūlijā, Maizes muzejs Aglonā draugu lokā svinēs darbošanās desmitgadi. Bet tie ir tikai vieni svētki, jo ir otri — 15 gadi, kopš pēc patērētāju biedrības nerentablās ceptuves slēgšanas Aglonā atkal sāka smaržot pēc svaigas maizes. Tā nu ir tā reize, kad jārunā ar Maizes muzeja dibinātāju, veidotāju, latgaliskā gara uzturētāju un saimnieci VIJU KUDIŅU.

Kā muzeja saimniecei un ceptuves vadītājai Vijai dienas rit ap maizi vien, ap maizi vien. Viņai tas nav produkts, bet dzīves centrs, ap kuru riņķo viss pārējais.

“Katru vakaru noskaitu Tēvreizi, pasaku paldies par visu, ko Dieviņš man devis, par veselību miļajiem, pazīstamajiem, par to, ka miers mūsu zemē. Bet pamodusies — *Rītā agri celdamies, / Trīs vārdiņus vien sacīju / Dievs, Laima, mīļā Māra, / Nāc manim palīgā.* Tad viss nokārtojas, ka labāk nevar būt,” saka Vija.

Tā nu gluži negribas ticēt, ka vienmēr un viss raiti un labi gājis. Kas tagad nāk atmiņā par piecpadsmit vai desmit gadus tāliem notikumiem?

“Kad sāk domāt, cik maniem dēliem gadu, cik visa kā jau noticis, izrādās, ka dzīve nemaz tik īsa nav bijusi un visādu notikumu pilna. 2000. gadā kādā jaukā dienā, mums, patērētāju biedrības Aglonas maizes ceptuves darbiniekiem, vadība paziņoja — ceptuve ir nerentabla un tiek slēgta. Mums tobrīd viss bija pārdomāts — sortiments, daudz kas no jauna ieviests, savākts lādziņš kolektīvs. Likās, vajag tikai strādāt, bet te nedēļas laikā viss tika apstādīnāts. Ko darīt? Ar dažiem kolēģiem sākām domāt, ka neiesim jau ķieģeļus taisīt. Jādara tas, ko protam. Paņēmām nomā vecu un aizmirstu angāru Jaunaglonā, saviem spēkiem izremontējām, nopirkām primitīvas iekārtas un sākām strādāt. Šogad naktī no 12. uz 13. jūniju palika 15 gadi, kopš atkal cepam maizi.

Nupat kāda tūristu grupa jautāja, no kurienes mums, abrakšītis un cik sens tas ir. Sāku skaitīt un saskaitīju aptuveni četrdesmit gadus. Vai nav liela vērtība?... Muzejā reiz bija iebraukusi gados vecāka sieviete no Maskavas. Padomju laikos viņa bieži bija ciemojusies pie savas vecmammās Viškos. Tā mācījusi, ka pēc maizes cepšanas jāņem abrakšītis un jānes uz kaimiņu māju. Tur izcep maizi, nes abrakšītī uz nākamo māju un tā tālāk. Kāda tam jēga? Vecā sieviete teikusi — lai dzimtu saglabātu. Iedomājieties, cik dziļa doma šajā rituālā bijusi ielikta?

Jebkuram rituālam jābūt ar domu apakšā, citādi jēgas nav. Mūsu senči, maizi cepot, bieži domāja par to, lai būtu veselība, lai būtu satīcība, lai spēks būtu.”

Divtūkstošo gadu vidū sabiedrībā nāca pārmaiņas, jaunas vēsmas. Piemēram, projektu finansēšana, bija iespēja saņemt finansējumu ideju īstenošanai. Arī Vija uzrakstīja projektu, gribēja Jaunaglonā nopirkt ēku, attīstīt ražošanu. Taču saimnieks nepārdeva.

“Oi, kā toreiz pārdzīvoju! Bet Dieviņš mani pagriezī uz to pusi, kur vajadzēja. Sāku skatīties uz Aglonu, jo ceptuvei patiešām vajadzēja citas telpas, kad atbilstu Pārtikas un veterinārā dienesta noteiktajām prasībām. Beigās tiku pie tagadējās mājas, lai gan dikti satraucos, kur naudu ņemšu, kā saremontēšu, kā galus savilkšu. Dieva pirksts, ka esam te, jo šī māja ir zīmīga Aglonas un Latgales vēsturei. Kas ēkā atradies astoņsimto gadu beigās, nezīnu, bet 1920. gadā te tika atvērta apkārtnē lielākā un pirmā sešgadīgā skola. Par to paldies Rozālijai Tabinei (Naaizmērstulei). Arī no 1936. līdz 1989. gadam ēkā nepārtraukti valdīja dzīvība. Ir gadījies, ka atbrauc cilvēks no viņa Latvijas gala un stāsta, ka te laulība reģistrēta, ka citam te dzimšana reģistrēta. Milicija, krājbankas filiāle, kultūras nams, bibliotēka — kas tik viss te nav bijis. Vienīgi pēdējos septiņus gadus māja nika bez saimnieka, bet tagad te atkal pilns dzīvības — maizes ceptuve, Maizes muzejs, veikals. Man šķiet, ka arī vecajai mājai par to prieks.”

Vija saka, ka pie Maizes muzeja izveidošanas vainīgs kāds žurnālists. Esot nopublicējis, ka šī ceptuvē taisīšot arī muzeju, lai gan pašai bijusi doma tikai par mazu maizes istabiņu.

“Vienkārši tāpat dzīvē nekas nenotiek, tāpēc jāieklausās katrā satiktajā cilvēkā. Kad nopirku ēku, sāku domāt par nākotni. Esmu taču diplomēts sabiedriskās ēdināšanas inženieris tehnologs, arī godu saimniece, tāpēc nopriecājos un vietējam koktēlniekam Jāzepam Skutānam pasūtīju izkārti “Degustāciju zāle”. Toreiz biju sapratusi, ka par maizi var radīt stāstu, tāpēc atbraukušajam žurnālistam teicu, ka man, lūk, te būs maza maizes istabiņa un degustāciju zāle. Viņš pagriezī savādāk, ka būs muzejs. Saskumu, bet tad sapratu, ka varbūt tiešām var muzeju. Tā tas tapa, Latvijā vienīgais. Kāds mēģināja atdarināt, ko līdzīgu taisīt, bet ne visai veiksmīgi. Mākslīgi neko paliekošu nevar radīt, ja nenāk no sirds. Daudz skaistu ideju esmu dzirdējusi, bet jābūt cilvēkam, kas to arī turpmāk uztur. Uzņēmumā viss jāredz un tajā procesā ik mirkli jādzīvo. Arī man ir bijušas asākas sarunas ar darbiniekiem, lai viss tiktu izdarīts, kā nākas. Nevar par roku galam un tad gaidīt, lai algu palielina un laikā izmaksā.

Vasarās pie mums nepārtraukti tiek klāti galdī — spēķis, maize, ogurči, kļockas. Kad pilna programma, tad liekam priekšā *batvineiti* (biešu zupu), kaltētu sēņu zupu ar griķiem, ko tagad retais zina. Gatavojam to, ko mūsu babiņas gatavoja. Tā sanāk, ka pirmā doma par degustāciju zāli sevi pilnībā attaisnojusi.”

Maizes muzeja saimniece atgriežas pie domas, cik svarīgs katrā lietā ir cilvēks.

“Astoņus gadus gaidīju, kad atradīšu cilvēku, kas man palīdzēs muzejā, palīdzēs saglabāt izveidoto. Ticiet man, katrs dzīvē satīktais cilvēks mums ir dots ar kādu īpašu nolūku. Nu ar prieku varu teikt, ka jau otro gadu man ir no Dieva atsūtīta Zanīte, manas vedeklas vecākā meita, mana

● Maizes muzejā ekskursijas tagad vada gan saimniece Vija Kudiņa (no labās), gan viņas labā roka Zane Kokina. Pirmā — stingrāka un šerpāka, otra — sievišķīgi maiga. Zane par saviem pienākumiem ir sajūsmā — “cilvēki tik daudz ko pastāsta, un es ar katru reizi kļūstu zinošāka.”

Maizes muzeja un maizes ceptuves nelielā kolektīva zelta fonds — Ruta Jokste (no kreisās) un Ruta Dzalbe. Viņas kopā ar Viju Kudiņu strādā kopš uzņēmuma izveidošanas — 15 gadus. Foto: L.Kirillova

unūckena. Mans lielais balsts un palīgs, uzņemot viesus Maizes muzejā. No Zanes, viņas mammas Skaidrites un vecmammās Annas es pati daudz ko esmu mācījusies, ieguvusi un pārdomājusi.

Mēs ar Zani esam atšķirīgas. Ja es stingrāka un reizēm asāka, tad Zane nāk pie klientiem ar mierīgumu, sava veida bērnišķumu, kas savijas ar sievišķību. Tas cilvēkus paņem pilnībā. Viens otrs pastāvīgais klients zvana un saka, Vija, tu neapvainojies, mēs tevi esam dzirdējuši, tagad gribam, lai Zane novada pasākumu.”

“Mans zelts ir mani darbinieki. Piemēram, divas Rutīņas, kas ar mani ceptuvē un muzejā ir kopš pirmsākumiem. Esam sirdījušas, lamājušas, kopā raudājušas un kopā priecājušas. Starp citu, abas manas skolnieces no laikiem, kad strādāju Jaunaglonas arodvidusskolā un pasniedzu ēdienu gatavošanu. Par viņām skaidri zinu, ka viss tiks izdarīts, kā vajag, kā es pati to būtu paveikusi. Ja es kādu kļūmi neredzu, tad viņas pamanīs, pat pēdējo mušu noķers, lai viesu acu priekšā krējuma neiekrīt. Šāda sastrādāšanās kolektīvā ir ļoti svarīga.”

Mūsīlaikos, kad veikalu plaukti pilni visādu gardumu, šķiet, ka latviskā rupjmaize malīnā kā tāda sērdienīte. Bet varbūt kļūdāmies...

“Cilvēki paliek ļoti gaiši, vismaz mūsu viesu vidū tādi ir vairums. Īpaši tas redzams bērnos, viņu attieksmē pret tautiskumu, pret garīgumu. Jūtams, ka Latgalē arvien vairāk kļūst ģimeņu, kurās pirms ēdienreizes tiek noskaitīta lūgšana un pārmests krusts. Daudzi ir folkloras ansambļu dalībnieki, kur bērni nāk ne tikai padziedāt, bet mācās tautas gudrību, tajā skaitā arī to, ka maize nav tikai pārtikas produkts, bet daudz kas vairāk.

Bērniem parasti lūdzu atbildēt, kas, viņuprāt, ir maize — garšīgs ēdiens, spēks, graudi, sviedri, Dieva dāvana. Esmu dzirdējusi arī tādas atbildes, ka maize ir Latvija, maize ir dzimtene. Vai nav skaisti? Pa šiem desmit gadiem tikai viens pieaugušais mani pērnvasar no tiesas sarūgtināja sakot, ka “maize ir tas, ko piekožam ēdienam”. Es neko neteicu, tikai nopūtos, jo tur vairs nekas nav līdzams.

Šodien (saruna notika otrdien, 21. jūlijā, red.) pie mums Maizes

muzejā pusdienos pārstāvi no Šrilankas. Tā ir pēc skaita jau simtu astotā pasaules valsts, kuras cilvēki sēstas ap savas galdu un kož rudzu maizi. Starp citu, rudenī pieteikušies ciemiņi no Ganas, tāpat simtu devītā valsts mūsu viesu sarakstā. Kad pie galda sēž dažādu tautību cilvēki vienlaikus, atgādinām, kā kurā valodā skan vārds “maize”, kāda tā ir, bet vienmēr tiek uzsvērts, ka maize ir svētums jebkurai tautai. Maizi joprojām izmanto dažādos rituālos — kāzās, piemēram, vai izvadot mūžībā, ziedojot ugunij. Maize ir jebkuras tautas svarīgākais simbols. Arī dzīvības simbols.

Ar Maizes muzeja apmeklētājiem lielākoties runājam par rudzu maizi — par to, cik tā veselīga, jo satur B grupas vitamīnus, kalciju, dzelzi, daudzus minerālvielas, stimulē smadzeņu darbību, uzlabo un palīdz saglabāt atmiņu. Ar pētījumiem zinātnieki tagad pierāda to, ko mūsu senči ar savu pieredzi bija secinājuši. Tāpēc rudzu maizei katrā latvieša galdā ir jābūt mūžīgi, bet mana mūža noteikti nepietiks, lai rudzu maizi izzinātu.”

L.Kirillova

Pirmdiena, 27. jūlijs

Table with TV channels and programs: LATVIJAS TV1, NTV, IV 6, IV3, LATVIJAS TV7, LNT, and ROSSIJAS RTT. Lists programs like 'Anna Germane', 'Televēlaka skatlogi', 'Dzīvnieki - profesionāļi', etc.

"NOVADNIEKA" KALENDĀRS

AGLONAS NOVADS Aglonas kultūras nams

- 24. jūlijā pulksten 20.00 Aglonas brīvdažas estrādē Aglonas vidusskolas deju kolektīva koncerts «Vasaras vidū». Piedalās ciemiņi no Rušonas un Mālpils. Ieeja par ziedojumiem.

PREIĻU NOVADS Saunas tautas nams

- 26. jūlijā pulksten 20.00 Saunas tautas nama atpūtas laukumā Baltinavas dramatiskā kolektīva «Palādas» teātra izrāde «Ontons i Anne», otrā daļa.

RIEBIŅU NOVADS Riebiņu kultūras centrs

- 25. jūlijā pulksten 12.00 BMX trasē, Daugavpils ielā 53a Latgales novada Preiļu atklātā BMX kausa izcīņa 2015.

STABULINIEKU KULTŪRAS NAMS

- 26. jūlijā pulksten 20.00 Vīļanu krievu amatierteātra divas izrādes — Valentīnas Krasnogorovas komēdijas, ieeja par ziedojumiem.

RĪGAS KATOĻU BAZNĪCA

- 24. jūlijā pulksten 18.00 Latgales ērģeļu dienu 2015 koncerts. Ieeja par ziedojumiem, kas paredzēti dievnama remontam.

RIEBIŅU CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

- 24. jūlijā bērniem zīmēšanas diena, 31. jūlijā — multfilmu veidošanas diena.

VĀRKAVAS NOVADS Vecvārkava

- 25. jūlijā pulksten 22.00 Vecvārkavas estrādē balle kopā ar grupu «Miggla».

Sporta aktivitātes

- 1. augustā pulksten 10.00 Vārkavas vidusskolas stadionā sporta svētki: volejbols, strībols, spēkavīru sacensības un jaunatras atrakcijas.

LĪVĀNU NOVADS Rožupes kultūras nams

- 24. jūlijā pulksten 22.00 Rožupes estrādē balle kopā ar grupu «Brīļi optimisti».

JERSIKAS TAUTAS NAMS

- 1. augustā laukumā pie Jersikas pagasta pārvaldes Jersikas pagasta svētku pasākumi. Visos pasākumos ieeja bez maksas.

TURKU SAIETA NAMS

- 31. jūlijā pulksten 22.00 Turku saieta namā balle kopā ar grupu «Galaktika».

SUTRU KULTŪRAS NAMS

- 25. jūlijā Sutru pagasta svētki ar moto «Atvēršim vārtus, atvēršim sirdis!». Visos pasākumos ieeja bez maksas.

Sporta aktivitātes

- 25. jūlijā pulksten 14.00 pie Sutru kultūras nama Sutru sporta svētki.

DĀRZKOPJA NEDĒĻA (23. — 30. JŪLIJS)

Piektdienā, 24. jūlijā, sāknu diena. Var iesēt vēl kādu rudens redisu porciju un pamēģināt izaudzēt Pekinas kāpostus rudenim. Kārtējo reizi var atjaunot rukolas, mizunas un citu strauji augošu zaļumu sējumus, jo pēc 20. jūlija iestāties rudens sējas laiks. Jāgatavo augsne lieliem un maziem sējumiem.

Sestdienā, 25. jūlijā, un svētdienas, 26. jūlija, rīta cēliens atvēlēts ziņu dienām. Sēj atraitnītes nākamajam pavasarim. Turpinas lapu dienas — 27. un 28. jūlijā, kad sēj zaļāju un zaļmēlojuma augsus. Savukārt trešdien un ceturtdien, 29. un 30. jūlijā, angļu dienas.

Jāraugās, ka klājas ziemas ķiplokiem. Grūti noteikt precīzu to vākšanas laiku, taču, ja ķiploku laksti sākuši

Izmantota "Sējas un Ražas Avīze 2015"

Latvijas stāstnieki vasaras skolā Preiļos

Šonedēļ Preiļi uz trijām dienām kļuva par mājvietu UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK) tīkla «Stāstu bibliotēkas» vasaras skolas dalībniekiem. Šogad vasaras skola notika Preiļos, lai izzinātu vietējo Latgales kultūras mantojumu un iepazītu vietējos stāstniekus, kā arī fokloras kopu uzkrātās zināšanas.

«Stāstu bibliotēkas» tīklā iesaistījusies arī Preiļu galvenā bibliotēka, kur stāstnieku kustību koordinē bērnu literatūras nodaļas vadītāja **Vilhelmine Jakimova**. Viņa arī bija uzņēmusies galvenos pienākumus vasaras skolas dalībnieku uzņemšanā un iecerētās programmas raitā norisē. Stāstnieku vasaras skolā Preiļos piedalījās dalībnieki no Madonas, Liepājas, Rīgas, Jēkabpils, Kuldīgas, Rēzeknes un citām Latvijas vietām.

Sarunā ar «Novadnieku» Evija Maļkeviča, UNESCO LNK komunikācijas un informācijas sektora vadītāja, informēja, ka «Stāstu bibliotēku» tīklā ir iesaistījušies 33 dalībnieki, pārsvarā bibliotēkas. Vasaras skola organizēta jau piekto reizi, tā notiek pēc kārtas kādā no vēsturiskajiem novadiem, vienīgi Pilsrundāle — Zemgalē tikšanās organizētas divas reizes. Esam priecīgi, ka stāstnieku kustības pirmo piecādi varējām atzīmēt Latgalē, teica Evija Maļkeviča. Turpinot sarunu, viņa stāstīja:

— Sanākot kopā vasaras skolās, mums parasti rodas jaunas idejas, kā attīstīt un veicināt izpratni cilvēkos par stāstniecību un stāstu stāstīšanu, kas ir nozīmīga nemateriālā kultūras mantojuma izpausme, mūsu mutvārdu tradīcija, jo ar stāstiem tiek nodotas zināšanas, prasmes nākošajām paaudzēm. Stāstu stāstīšana jau ir pastāvējusi senos laikos, kad zināšanas par apkārtni, par pasauli, par darbiem, sadzīvi tika nodotas caur stāstiem. Ar stāstnieku tīklu mēģinām atjaunot, veicināt izpratni par stāstīšanu, iesaistīt stāstnieku kustībā aizvien jaunus dalībniekus un ar vasaras skolas organizēšanu Preiļos arī šeit plašāk iedzīvotājus stāstīšanas tradīciju. Tas cilvēkos attīsta arī prasmi klausīties, komunicēt, atvērties, arī nodot vecākās paaudzes atmiņas nākamajām paaudzēm.

Vasaras skolā piedalījās cilvēki, kas savās pilsētās vai ciemos koordinē stāstnieku kustību, apzina viņus, aicina kopā un rīko stāstu stāstīšanu. Viņi regulāri apmeklēja tīkla «Stāstu bibliotēkas» rīkotos seminārus, gūst zināšanas par to, kas ir stāsts, kā iesaistīt iedzīvotājus, kā ar stāstu palīdzību iesaistīties novadpētniecībā un plašāk izziņāt vietējo mantojumu. Ir

● «Stāstu bibliotēkas» vasaras skolas dalībnieki Preiļu 1. pamatskolas muzejā. Otrajā rindā sestā no kreisās Evija Maļkeviča, UNESCO LNK Komunikācijas un informācijas sektora vadītāja, pirmajā rindā pirmā no labās — Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas vadītāja Vilhelmine Jakimova. Foto: I.Kirilova

svāri iemācīties dzirdētos stāstus tālāk nodot mutvārdu veidā, bet vienlaikus bibliotēkas ir aicinātas arī pierakstīt un saglabāt stāstus, īpaši no veciem cilvēkiem par dažādām vietām, prasmēm, par to, kas kādreiz ir bijis, bet vairs nav tagad.

Vasaras skolas pirmajā dienā dalībnieki pēc ierašanās Preiļos tikās ar Preiļu novada domes priekšsēdētāju Marutu Plivdu un galvenās bibliotēkas direktori Sigitu Trūpu, notika vasaras skolas atklāšana. Dalībniekiem bija iespēja dzirdēt starptautisku pieredzi no visā pasaulē pazīstama iru izcelsmes skotu stāstnieka Kolina Makkalistera, kurš viesojās Preiļos. Arī citās Eiropas un pasaules valstīs stāstu stāstīšana ir kā profesija, ar ko var pelnīt naudu, kā, piemēram, muzikants vai šuvēja. Kolins Makkalisters runāja par to, kā stāstīt, kā «iekustināt» stāstu, kādus elementus izmantot, kā strādāt ar klausītājiem. Pirmajā dienā notika arī vakarēšana kopā ar fokloras kopu «Jumalāni». Skanēja stāsti par dažādām senām lietām, bet kopas dalībnieki tos papildināja ar dančiem.

Otrajā dienā laiks tika veltīts pieredzes

apmaiņai. Bija sagatavotas septiņas prezentācijas par to, kā bibliotēkas apzina vietējo nemateriālās kultūras mantojumu ar stāstu palīdzību. Bija iespēja dzirdēt arī vēstniecības «Gors» mārketinga nodaļas vadītājas Edites Kusares lekciju par to, kā ir jāstrādā ar informāciju, kā sevi prezentēt. Risinājās arī dažādas stāstu darbnīcas. Notika ievadlekcija par mantojuma filozofisko izpratni, par atbildību tradīciju kopšanā. Preiļu Valsts ģimnāzijā norisinājās lielais stāstu vakars «Kū tu jaunam padareisi?», uz ko bija aicināti arī vietējie iedzīvotāji. Izskanēja ap 20 interesantiem stāstiem par dažādiem jaunības notikumiem. Tie bija gan ļoti emocionāli, gan arī jautri un joku pilni. Kopā ar stāstniekiem bija fokloras kopa «Rūtoji», vakaru papildinot ar dziesmām un dančiem.

Vasaras skolas trešajā dienā dalībnieki izvērtēja, ko jaunu ir iemācījušies. Ikvienam vajadzēja nosaukt septiņas lietas, ko dalībnieki no Preiļiem aizvedis katrs uz savu pusi. Visi izteica cerību un vēlēšanos vēl kādreiz šeit tikties, sarīkot stāstu festivālu, jo tādi jau tiek organizēti citās Latvi-

jas vietās. Kurzemē stāstu festivāls notiks jau desmito reizi, Vidzemē — pirmo, Zemgalē — ceturto. Vasaras skolas dalībniekiem interesanta nodarbība Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieku vadībā rīteja arī Preiļu 1. pamatskolas muzejā. Piesātinātajās dienās laiks atradās arī pilsētas ievērojamāko vietu apskatei.

UNESCO LNK tīkls «Stāstu bibliotēkas» ir īpaša sadarbības un pieredzes apmaiņas platforma, kurā tiek īstenotas plaša tematiskā loka kultūras mantojumam un stāstīšanas tradīcijai veltītas aktivitātes.

Stāstu stāstīšana un klausīšanās ir viena no senākajām cilvēku pamatvajadzībām, kas nodrošina gan pasaules izziņāšanu un sociālo prasmju izkopšanu, gan iespēju sevi realizēt visa mūža garumā. Stāstīšanas tradīcijas popularizēšana un attīstīšana ikvienā reģionā veicina vietējās sabiedrības savstarpējo komunikāciju un starppaaudžu dialogu, kā arī interesi par vietējo mantojumu, tā apzināšanu un saglabāšanu.

Livānos atjaunotas 12 ielas

Livānos pabeigti darbi projekta «Livānu satiksmes infrastruktūras tīkla uzlabošana industriālo zonu sasniedzamībai un uzņēmējdarbības veicināšanai» ietvaros. Šī projekta realizēšana tika uzsākta 2013. gada novembrī.

Projekta laikā veikta Sporta, A. Pumpura, Rožu, Zemgales, Liepu, Rūpniecības ielas rekonstrukcija, vairāku posmu rekonstrukcija Avotu, Meža, Lāčplēša, Saules, Zaļās, Dzelzceļa, Meža ielā, kā arī Stīrnu ielas un pašvaldības ceļa «Jaudzemi — Livāni» vienkāršotā renovācija.

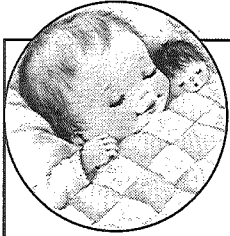
Kopējais rekonstruēto 12 Livānu pilsētas ielu tīkla garums ir 6,95 kilometri. Veicot ielu tīkla rekonstrukciju, bija paredzēta ne tikai esošo ielu asfalta seguma atjaunošana, bet arī lietus ūdens kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija un apgaismojuma atjaunošana, ūdens un kanalizācijas tīklu, telekomunikāciju tīklu un elektroapgādes tīklu pārbūve ielās. Izbūvēti jauni ūdensapgādes tīkli Meža, Zemgales, Saules, Sporta un Zaļajā ielā. Lai uzlabotu satiksmes drošību, kā arī pilsētas pievilcību, ielu rekonstrukcijas ietvaros tika veikti arī teritorijas labiekārtošanas darbi.

Projekta attiecināmās izmaksas ir 5 610 410,92 eiro, no kuriem ERAF līdzfinansējums — 3 714 092,03 eiro (66,20 procenti), valsts budžeta dotācija pašvaldībai — 168 312,33 eiro (trīs procenti) un Livānu novada domes līdzfinansējums — 1 728 006 eiro (30,80 procenti).

● Projekta ietvaros Meža ielā labiekārtotā skvēra atklāšanā Livānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods (no labās) un SIA «Ošukalns» pārstāvis Ivars Joelis pārgriez lentu.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Un aplidoja balta vēsts šo zemi: „Ir piedzimis bērniņš!”

Dieviņš bagātīgi aplaimojis kādu ģimeni Rēzeknes novada Kruķos, uzreiz dāvinot divus mazuliņus — brālīti un māsiņu. Dviniņu māmiņa **Tatjana Ksendzova** smaida vien un neslēpj, ka ir laimīga gan viņa, gan bērnu tētis **Vasilijs**, jo mazie piedzimuši veselīgi un žirgti. Abiem dzimšanas diena svinama 19. jūlijā. Māsiņa pasteigusies pasaulē nākt kā pirmā, pēc minūtēm divdesmit viņai sekojis brālītis. Bērnu svars piedzimstot bija 2,830 un 2,810 kilogrami. Ģimenē aug arī vecāka meitiņa — desmitgadīgā Jekaterina, kas rudenī mācīsies jau 5. klasē. Arī Jekaterina pasaulē nāca Preiļu dzemdību nodaļā, un «Novadnieks» viņu toreiz nofotografēja kopā ar māmiņu. Mazajiem dvinišiem vārdi vēl nebija doti, taču mammai bija padomā daži varianti — Konstantīns un Angelina. Tiesa, viņa vēl simtprocentīgi neapgalvoja, ka tie būs istie.

Tas, ka varētu piedzimt dviniši, ģimenei nebija pārsteigums, jo Jekaterinas dzimtā bijuši vairāki dviņu pāri. Viņa izaugusi kuplā ģimenē, kurā ir sešas māsas un viens brālis. Starp māsām ir dvīnes. Arī viņas mammai, vecmāmiņai Annai, ir dviņu māsa. Tāpat dviņi bijuši tēva dzimtā. Interesanti sagadījās, ka Jekaterinas dzemdības pieņēma vecmāte Lucija Tropa, kurai arī ir dviņu māsa. Par mazuliem kopš pirmajām dzīves minūtēm gādāja bērnu māsa Svetlana Anspoka.

Par dvinišiem rūpēties palīdzēs abas vecmāmiņas — Anna un Anastasija. Abām divām ir jo kupli mazbērnu pulciņi, tāpēc jaundzimušajiem dvinišiem ir daudz brālēnu un māsiņu.

Ksendzovu ģimene kopj piemājas saimniecību, tētis Vasilijs strādā par mehanizatoru.

Labklājības ministrs sveica šogad jau trešo trīnišu vecākus

Labklājības ministrs **Uldis Augulis** sveica šogad jau trešo trīnišu vecākus. Ministrs jūnijā dzimušo meitiņu vecākiem vēlēja pacietību un entuziasmu bērnu audzināšanā.

“Šis gads Latvijai nesis patiesu brīnumu – februārī, tad maijā un jūnijā trīs ģimenes piedzīvojušas trīskārši priecīgus notikumus. Tā ir pozitīva tendence, kas sagādā prieku ne tikai vecākiem, bet arī stiprina mūsu valsti. Mēs spējam sniegt drošības sajūtu cilvēkiem, kuri plāno ģimenes pieaugumu un arī šāds pabalsts trīs jaundzimušo bērniņu vecākiem atvieglos ikdienas un materiālās rūpes. Trīs meitu vecākiem vēlu izturību un pacietību, audzinot bērnus par labiem cilvēkiem,” uzsver labklājības ministrs U. Augulis.

Šogad trešie trīniši – trīs meitenes Marta, Alise un Katrīna – piedzima šī gada 21. jūnijā Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā Nikolaja Gadžuka un Līgas Birzākas ģimenē. Līgas vecāki dzīvo Līvānos. Valdība jau ir atbalstījusi trīnišu vecākiem vienreizējā pabalsta piešķiršanu 8538 eiro apmērā. Minētais pabalsts tiek izmaksāts jau vairāk nekā 10 gadus, un pa šiem gadiem pabalsta apmērs ir audzis.

2015. gada 18. februārī Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā

● Labklājības ministrs **Uldis Augulis** kopā ar trejmeitiņu vecākiem **Līgu Birzāku** un **Nikolaju Gadžuku**, kā arī **Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas valdes priekšsēdētāju Andu Čakšu**.

piedzima pirmie šī gada trīniši Latvijā – divas meitenītes un viens zēns.

Savukārt 28. maijā Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā piedzima šogad otrie trīniši Latvijā – arī divas meitenītes un viens zēns.

Pēdējos gados visvairāk trīnišu pasaulē nācis 2011. gadā, kad trīniši pie-

dzima piecās ģimenēs. 2005. gadā trīniši piedzima četrās ģimenēs, 2006. gadā trīniši piedzima divās ģimenēs, 2007. gadā – vienā ģimenē, 2008. gadā – trijās ģimenēs, 2009. gadā – vienā ģimenē, 2010. gadā – vienā ģimenē, 2012. gadā – trijās ģimenēs, 2013. gadā – vienā ģimenē.

Latvijā plāno veidot jaundzimušo reģistru

Veselības ministrija (VM) plāno izveidot jaundzimušo reģistru, lai identificētu un novērtētu perinatālās mirstības riskus un noteiktu prioritāros virzienus, kā arī nepieciešamos pasākumus mātes un bērna veselības uzlabošanai valstī kopumā, liecina valsts sekretāru sanāksmes (VSS) darba kārtība, ziņo **LETA**.

Reģistra mērķis ir ne tikai datu uzkrāšana par dzimušo skaitu, bet arī jaundzimušā veselības analizēšana, ņemot vērā mātes veselību, antenatālo

aprūpi un citus rādītājus.

VM uzskata, ka, novērtējot dzemdību palīdzības kvalitāti un analizējot bērnu ar nelabvēlīgu grūtniecības vai dzemdību anamnēzi turpmāko attīstību, ir iespējams paredzēt perinatālās mirstības samazināšanas iespējas valstī, analizēt galvenos demogrāfiskos rādītājus, identificēt riska faktorus un prognozēt gaidāmās tendences.

Lai izvērtētu perinatālās veselības situāciju valstī, ir izstrādāti starptautiski salīdzināmi, ticami un pamatoti indikatori perinatālās veselības monitorēšanai saistībā ar starptautisko projektu «Eiropas perinatālās veselības

uzraudzības sistēma».

Ministrija norāda, ka arī citās Eiropas valstīs jaundzimušo reģistros ir ietverta informācija ne tikai par dzimšanas faktu jeb jaundzimušo, bet arī informācija, kas aptver datus gan par māti, gan bērnu.

Šo reģistru pārvaldīs Slimību profilakses un kontroles centrs. Nepieciešamo informāciju ne retāk kā reizi mēnesī par jaundzimušajiem, kas dzimuši iepriekšējā kalendārā mēnesī, centram sniegs ārstniecības iestādes, kas nodrošina dzemdību palīdzību. Latvijā ir 21 šāda ārstniecības iestāde, liecina VM dati.

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(27. jūlijs – 2. augusts)

Auns. Tuvākajās dienās darbojies ar pilnu atdevi – gan mājā, gan darbā. Vēlāk šķēršļu būs mazāk, līdz ar to īstenot iecerēto būs vieglāk. Ikvienš paša pilnveides process izvērtīsies interesantā, aizraujošā piedzīvojumā. Ja arī neatklāsi neko jaunu, vismaz iegūsi apstiprinājumu sen zināmām patiesībām. Atrodi veidu, kā sevi izteikt radoši un intelektuāli.

Vērsis. Izvēloties nestandarta pieeju personisku problēmu risināšanā, rēķinies ar to, ka ne vienmēr tiks pareizi saprasts. No nesaskaņām ar tuviniekiem izvairīties būs grūti, jo viņi tieši un nepārprotami norādīs, kurš ir situācijas noteicējs. Pārlika azarta izrādīšana bīžos, kad varētu iztikt ar līdzsvarotāku uzvedību, var izpelnīties apkārtējo kritiku.

Dvīņi. Par to, ka šajās dienās izdosies kaut ko ietaupīt, nesapņo. Lai kā tu censtos ierobežot savas vajadzības, nauda makā neturesies. Toties tikai pie vērtīgas dzīves pieredzes un izpratnes par prioritātēm. Labāk veiksies privātajā dzīvē, sabiedriskās aktivitātes atstāj otrajā plānā. Vēlāk gaisotne mājās būs patīkamāka, ja saglabāsi emocionālo līdzsvaru.

Vēzis. Būs vien jāatzīst, ka itin bieži pats esi galvenais nemiera cēlājs. Lai samazinātu spriedzi, meklē zelta vidusceļu, kas ļautu aizstāvēt personiskās intereses, nesabojājot attiecības ar apkārtējiem. Tad arī būs vairāk sirsniņas un harmonijas. Ikdieniskās aktivitātēs, kurās līdz šim juties nevainojams, pēkšņi izegsies klūmes, un viss būs jāsāk no sākuma.

Lauva. Ja rūp sava reputācija, esi uzstājīgs, nepieķāpies. Jebkurī pārvarētie šķēršļi un panāktais rezultāts ļaus pārliecināties, ka nav neatrisināmu situāciju. Grūtības norūdis raksturu, būs vieglāk uzklaut kritiku un atzīt savas kļūdas. Turpmāk iespējamas naudas problēmas. Nepērc rotaslietas, dārgus mākslas un interjera priekšmetus.

Jaunava. Tuvākajās dienās kļūsi emocionālāks. Iespējams, arī pretējais dzimums pamanīs tevī jūtu stīgas ievībrējamies stiprāk. Par sevi atgadinās bijušās attiecības, modinot atmiņas, kas jau sen noliktas aizmirstības plauktā. Nesteidzies ar lēmumu pieņemšanu mirkli, kad neesi drošs par savu izvēli. Atrodi laiku apcerēt.

Svari. Sākotnēji būsi neizlēmīgs un svārstīgs. Ilūzijas, kas izdosies uzlabot materiālo situāciju, nelolo. Solījumi varbūt būs dāsnī, taču cerības neattaisnosies. Kritiski izturies pret idejām, par ko tiek runāts ar lielu sajūsmu un aizgrābību. Visticamāk, ka pret paša gribu tiek iesaistīts spēle, kuras noteikumu tev neviens tā arī neatklās.

Skorpions. Darba un sabiedriskajā dzīvē esi apdomīgs un piesardzīgs. Neesi sīkumains un piekasiģis attiecībās ar mīļoto cilvēku. Tava nostāja būs pārliecināša, bet emocionāli skarba, un tas nebūs attaisnojami. Sākot ar piektdienu, nelabvēli tevī nesaudzēs.

Strēlnieks. Neveic bīstamus eksperimentus ar pašsaprotamām lietām. Mēģinot izstrādāt sarežģītu un vilgtīgu plānu, ir risks, ka pats tajā vari sapīties. Tavus nodomus izjauks nekontrolējamas intrigas. Pats tajās neiesaisties, nevienu neapskaud un neaprunā. Vēlāk, noskaidrojais apstākļus, varēsi atsākt virzību izraudzītajā virzienā.

Mežzāis. Spriedze attiecībās samazināsies. Aktuālāki kļūs dzīves jēgas meklējumi. Neļauj tam pārvērsties neapmierinātībā, seko prāta apsvērumiem, nevis emocijām. Padošanās emocionālām provokācijām var ievest tevī labirintā, no kura izkļūsi, tikai pateicoties Ariadnes pavedienam, un arī tad, kad būs izieti vairāki loki.

Ūdensvirs. Attiecību spektrs pamainīsies. Iniciatīva būs tavā pusē. Nepretojies tam, esi pacietīgs. Romantiskas noskaņas nomainīs lietīška rosība. Ļauj citiem izpausties. Tev izdosies atšifrēt otra cilvēka nodomus un slēptākās vēlmes. Vēlāk atbilstošā mirklī uzpurēsies un ziedosi kaut ko vērtīgu.

Zivis. Tas, ko pirmajā mirklī uzskatīji par liktenīgu jūtu uzplaisnījumu, tiks pakļauts pārbaudījumiem. Droša pārliecība misies ar šaubām. Iekulsies dziļos neziņas džungļos, no kurienes izeju tik ātri neatradīsi, taču – pacietīgajiem pieder pasaule. Labākais padomdevējs būs bezkaislīga analīze. Naudas lietās avantūras būs nevēlā.

LABU APETĪTI!

Kārtainie dārzeņu salāti

2 āboli, 4 vārītas olas, 2 burkāni, majonēze, zaļumi, siers.

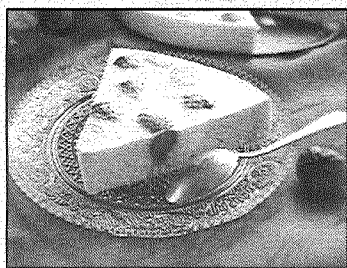
Visas salātu sastāvdaļas sarīvē.

Salātus kārtā lielā traukā kārtās:

1. kārtā — viens sarīvēts ābols, uzklāj majonēzi.
 2. kārtā — divas sarīvētas olas, uzklāj majonēzi.
 3. kārtā — viens sarīvēts burkāns, uzklāj majonēzi.
 4. kārtā — puse sarīvēta siera.
- Tad atkal liek kārtās vēlreiz atlikušās sastāvdaļas. Ja vēlas, salātus pārkaisa ar sakapātiem zaļumiem. Pirms pasniegšanas salātus nedaudz patur ledusskapī.

Biezpiena un augļu deserts

500 g vājpiena biezpiena, 300 skābā krējuma ar zemu tauku saturu, cukurs, 30 g želatīna, augļi vai ogas pēc izvēles.

Biezpienu sajauc ar cukuru. Skābo krējumu sajauc ar cukuru.

Augļus un ogas nomazgā, liek dziļā deserta traukā.

Želatīnu izšķīdina.

Samaisa biezpiena un skābā krējuma maisījumus, sanāks šķidra masa.

Biezpiena un skābā krējuma masai, tievā strūkliņā pielej želatīnu, samaisa.

Ar želatīna masu vienmērīgi pārklāj augļus un ogas.

Deserta trauku liek ledusskapī uz 1-2 stundām.

Desertu izņem no ledusskapja, sagriež gabalos un rotā ar augļiem vai ogām.

BRĪVBRĪDIM

21. jūlijā numurā publicēto mīklu PAREIZĀS ATBILDES.

Latviešu tautas sakāmvārds: **KAM DĒLĀS, TAS BAGĀTS.**

Burtu režģi: **PLŪDI, BURBUĻI, ATVARI, PALI, SĒKLIS.**

Z	A	P	L	Ū	D	I	O
B	U	R	B	U	Ļ	I	I
I	I	R	A	V	T	A	A
N	P	A	L	I	O	L	E
S	I	L	K	Ē	S	L	E

Atšifrē šo latviešu tautas sakāmvārdu!

ESEREAESEIEEEM EOEN EMEĪESEEEBEEED
ETEĪEREKEEEN.

Atrodi burtu režģī piecus sporta veidus!

D	E	S	H	A	Š	U	M
E	T	E	N	I	S	S	S
I	A	S	F	L	O	G	S
B	O	K	S	S	E	R	U
A	P	A	N	A	Š	Ā	J

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____

Derīgs līdz 30. jūlijam.

T ā l r .																			
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Aizpildīšanas noteikums: **viena rūtīņa — viena zīme.**

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 653-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____
Adrese, tālr. _____
Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē
Maksa 0,50 EUR (ar PVN).
Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

25. jūlijs. Jēkabi — Saimnieku diena. Maizes diena

Jēkaba diena jeb Saimnieku diena tiek svinēta 25. jūlijā. Jēkabi iezīmē viena darba posma beigas un otra sākumu: līdz Jēkabiem tika pabeigta siena plauja un sākta rudzu un miežu plaušana. Tautasdziesmās Jēkabs tiek minēts kopā ar Jāni un Pēteri, norādot uz Jēkaba pārākumu bagātībā. Piemēram, *Tukšs un nabags Jāni's nāca./ Vēl tukšāks Pēterītis./ Jēkabiņš, bagātnieks./ Tam rudziši, tam mieziši.*

Ap Jēkabiem sākās labības plauja, un čakls saimnieks bija tas, kurš jau uz Jēkabiem varēja likt galdā pirmo jaunās maizes cepienu. Jēkabos māju varēja pārņemt jaunais saimnieks (kamēr dēls vēl nebija precējies, tēvs viņam nemēdza atdot mājas valdīšanu).

Gāja ciemos apsveikt Jēkabus un iemest kādu graukti. Lielas svinības nerikoja. Jēkabam darināja vainagu no rudzu vārpām.

Šajā dienā ēd pašceptu maizi un karašas. Ar šo dienu sāka ēst arī jaunos ābolus, kā arī vārīja jauno rudzu biežputru, kā arī zupu ar jaunajiem kartupeļiem un kāļiem.

Ticējumi:

- ✓ Ja Jēkaba diena skaidra – būs bagāta raža.
- ✓ Ja Jēkaba diena ir silta un gaiša, būs auksti Ziemassvētki.
- ✓ Ja Jēkaba diena iekrīt jaunā mēnesī, rudzi jāsej ar jauno sēklu, ja vecā mēnesī – ar veco.
- ✓ Jēkaba dienā nedrīkst vest sienu šķūni, tad tas sadeg un bojājas.
- ✓ Ja Jēkaba dienā ap sauli daudz mākonīšu, ziema būs bagāta ar sniegu.

26. jūlijs. Annas — Saimnieču diena

Kā Jēkabi bija Saimnieku, tā Annas (26. jūlijs) — Saimnieču dienas. Abas tās bijušas sensenas kāzu dienas. Annās pārveda jauno saimnieci.

Annas dienā ēda jaunu rudzu maizi.

No Annas dienas drikst ēst jaunus kartupeļus. Pēc Annas dienas siens kaudzē vairs nepūst, ja kaudzī metot ūdens gar dakšas kātu tecētu.

Pa Annām arī brauca ciemos. Sveica Annas vārda dienā un sveicēji pina viņam vainagu, kuram bija jābūt kuplam. Lielas viesības nerikoja. Svinēja vakarā pēc darba. Citu īpašu tradīciju Annās nebija.

Ticējumi:

- ✓ Ja Annas dienā list lietus, būs slapjš rudens.
- ✓ Ja pa Annām vanagi ap kādām mājām laidelējas, tais mājās būs kāzas.
- ✓ Ja Annas dienā lietus list, rudenī būs daudz sēņu, bet rieksti būs tārpaini, un otrādi.
- ✓ No Annas dienas drikst ēst jaunus kartupeļus.

PASMAIDĪSIM!

Zagliis mēģina ielauzties kādā mājā, Pēkšņi kāda balss viņam saka: "Durvis ir valā." Zaglis iet iekšā. Balss saka atkal: "Nem to maisiņu, kas zemē stāv, — tur ir visādi dārgumi." Zaglis priecīgs paņēmaisīni un skrien prom. Mājās atnāk saimnieks, un balss saka viņam: "Saimniek, es mīseni iznesu!"

Viens ārsts jautā otram:
— Kāpēc tu pacientiem vienmēr jautā, kādus alkoholiskos dzērienus viņi lieto? Vai tas ietekmē diagnozi?
— Nē, — otrs atbild, — tas ietekmē honorāru.

Policists aptur mašīnu.
— Esmu spiests jūs sodīt, jo šī ir iela ar vienvirziena kustību.

— Tad es apgriezīšos un braukšu atpakaļ.
— Šeit nedrīkst apgriezties.
— Labi, tad es mašīnu atstāšu te.
— Šeit stāvēšana aizliegta.
— Nu tādā gadījumā vienosimies, cik jūs esat ar mieru man maksāt par mašīnu?

Izdzirdot manas trīs vēlēšanās, zelta zivtiņa notēloja, ka ir beigta.

Gājējiem vienmēr taisnība — kamēr dzīvs!

☺ ☺ ☺
Kāpēc konfektes iesaiņo tādos čaukstīgos papīros, ka visā dzīvoklī dzird, kā es tievēju?

☺ ☺ ☺
Satiekas divas precētas dāmas. Viena nes torti. Otra jautā:
— Kam torte?
— Mana vīra sekretārei.
— Kas tad viņai, vai dzimšanas diena?
— Nē, pārāk slaida figūra!

☺ ☺ ☺
Bāra apmeklētājs pasauc viesmīli un saka:
— Alus ir atšķaidīts ar ūdeni.
— Ko jūs uztraucaties, es taču jums par ūdeni maksāt nelieku!

☺ ☺ ☺
Zvejnieks sēž laivā un ik pa brīdim pie sevis murmina:
— Ķeries, ķeries! Piepeld divi laši, apskata uzsprauto tārpu uz āķa un spriež:
— Piedāvājums ir tīri labs, bet reklāma gan nekur neder.

☺ ☺ ☺
— Darām tā — paņņem karti, aizver acis un bakstī ar pirkstu. Kur trāpīsi, tur pavadīsīm atvaļinājumu!
— Bet tā ir vīna karte!
— Bakstī, ka tev saka!!!

☺ ☺ ☺
Cilvēks tiek uzskatīts par vienīgo dzīvo būtni, kas regulāri iet gulēt, kad nevēlas, un ceļas augšā, kad vēl nav izgulējies.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Vienoto veikalu tīkla „top” sadarbības partneris
Latgales un Vidzemes reģionos piedāvā darbu

TIRDZNICĪBAS VADĪTĀJAM/I

Prasības:

- Iepriekšējā darba pieredze (2 gadi) attiecīgajā jomā;
- Spēja patstāvīgi organizēt un vadīt tirdzniecības procesus;
- Labas komunikācijas un pārdošanas prasmes;
- Pozitīva attieksme pret darbu, kolēģiem un spēja strādāt kolektīvā;
- Augsta atbildības un godīguma izjūta, kārtīgums un precizitāte;
- B kategorijas autovadītāja apliecība;

Piedāvājam:

- Interesantu, atbildīgu darbu stabilā un augošā uzņēmumā;
- Konkurētspējīgu atalgojumu un motivējošu bonusu sistēmu;
- Profesionālās izaugsmes iespējas un atsaucīgus kolēģus.

Darba vieta – SIA „PVG”, Ozolu iela 7, **Varakļāni**
CV un motivācijas vēstuli lūdzam sūtīt uz e-pastu – birojs@pvg.lv

Cita informācija: Sazināsimies ar kandidātiem, kuri tiks aicināti uz pārrunām.

PVC logi no 15 EUR
Ārdrurvis no 99-300 EUR
Bez % kredīts.
Preiļi, Valmieras 2
Tālr. 28673992 durvistev.lv

Attīru laukus un grāvjus no kokiem
un krūmiem. **Kā samaksa var būt
nozāģētie koki. Rauju celmus utt.**
Tālr. 28688019.

Savāksim nevajadzīgu sadzīves
tehniku (ledusskapjus,
gāzes plīti, TV un t.t.).
Tālr. 27540758.

SIA „LATVIJAS GALA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zīrgus.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 28761515.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, kazas,
zīrgus, cūkas.
Laba cena. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

Pērk piena telus,
telītes un bullīšus
no 14 dienu vecuma.
Zvanīt 26253977, 28686658.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

SIA „ALNIAS” IEPĒRK ZĀGBALĶUS EUR/m²

Garums/ diametrs	Egļe				
14-17	3,7	4,3	4,9	5,5	6,1
18-24	44	44	44	44	44
25+	60	60	64	62	64
25+	60	60	64	62	64

Garums/ diametrs	Priede				
14-17	3,7	4,3	4,9	5,5	6,1
18-24	44	44	44	44	44
25+	60	60	62	62	62
25+	60	60	62	62	62

Garumus iepriekš saskaņot! Piegādes
vieta: Varakļāni. Ir transports! www.alnias.lv
SAMAKSA VIENAS DIENAS LAIKĀ!
Tālr. 29806775, 25916403, 64866070.

Mēs klusējot paliekam...
Veji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr tava tik būs!
**Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Janīnai Jokstei, no MAMMAS
atvadoties.**

VID kolēģi

Tu paliksi zālē, tu paliksi rasā,
Tu paliksi sirdis un atmiņās...
**Izsakām visdziļāko līdzjūtību un
skumju brīdi esam kopā ar mūsu
kolēģi Aigaru Vilcānu, TĒTI
smilšu kalniņā pavadot.**
AS “Sadales tīkls” kolektīvs

Lai tēva mīlestība paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
**Dalām sāpju smeldzi ar Aivja un
Raivja ģimeni, pāragri guldot
TĒVU kapu kalniņā.**
Rožupes pamatskolas 8. klases
audzinātāja, klasesbiedri un vecāki

Pērk senās lietas,
antikvariātu.
Tālr. 22068511.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

IEPĒRK METĀLLŪZŅUS.
Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

SIA “SENLEJAS” PĒRK
liellopus, telus, jērus.
Augstas cenas bioloģiski
audzētiem liellopiem. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26190124, 26319888, 65322454.

DZĪLURBUMI.
Tālr. 26526049.

Pārdod metāla jumtus un
noteksisistēmu no ražotāja.
Cena no 4,55 EUR/m².
T.26368028.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Skudras var aizbaidīt, var iznīcināt

Šovasar skudras nāk mājās.
Skudras — puķu podos, skudras —
vagās. Kā ar tām tikt galā?
Kā rīkoties, lai skudras vismaz
izvāktos no mājām?

Atbilde:

Skudras parasti mājās nāk, ja tur ir pie-

ejams kāds barības avots. Tās pievilina
dažādi saldumi, piemēram, cukurs, me-
dus, konfektes, arī citi pārtikas produkti.
Darba skudras meklē barību un nogādā to
uz pūzni skudru mātei.

Lai no skudrām atbrīvotos, vispirms
jāatrod to pārvietošanās taka. Skudras ātri
nodod informāciju viena otrai, ja ceļā

rodas kaut kādi šķēršļi. Skudrām nepatīk
ētiķis, kanēlis, lauru lapas, krustnagliņas.
Šīs vielas var nokaisīt to pārvietošanās
ceļā. Vēl var uz takas nolikt papīra lapu,
kas nosmērēta ar nežūstošu limi (no-
pērkama dārzkopības preču veikalos), kur
pirmās skudras pielip un citas attiecīgi,
sajūtot briesmas, pārstāj iet. Galējais va-

riants — specializētajos dārzkopības
preču veikalos nopirkt skudru iznīci-
nāšanai paredzētu vielu un, kā minēts
pievienotajā lietošanas instrukcijā, kaisīt
to uz skudru takas.

Izmantota www.vaad.gov.lv
informācija

Ķiršu laiks. Kā pasargāt ražu no putniem?

Ik gadu jūlijs ir ķiršu ražas laiks.
Patlaban turpinās skābo ķiršu
lasīšana, bet problēmas sagādā
daudzskaitlīgie izsalkušo un
drosmīgo putnu bari. Kā cīnīties ar
nelūgtajiem viesiem un, vācot ražu,
sakopt arī kokus, stāsta Latvijas
Lauku konsultāciju un izglītības
centra Augkopības nodaļas vecākais
speciālists dārzkopībā Imants Missa.

Skābajiem ķiršiem bieži nobirst lapas
uzreiz pēc ogu novākšanas. Iemesls tam ir
kauleņkoku lapbiris, kura dēļ koks nespēj
sagatavoties nākamajam gadam.

Skābo ķiršu ražas vākšanu var apvienot
ar veco, nolikušo zaru izgriešanu. Ja ne-
pieciešams, pēc ražas novākšanas ķiršus
pret lapbiri apsmidzina ar 0,05 – 0,075
procentīgu preparāta *Efektors* darba
šķīdumu. Pēc ķiršu novākšanas saīsina
kailos zarus, uz kuriem bijuši augļi, līdz
jaunajiem dzinumiem, kas atrodas tuvāk
stumbram. Ķiršu stādījumus var bojāt arī
rūgtā puve. Pēc ražas novākšanas jāno-

griez inficētie zari un jāapstrādā ar sistē-
mas iedarbības fungicīdu. (*Chorus 50
WG*)

Dabīgie konkurenti uz ražu parasti ir
putni. Nelielus dārzus var mēģināt no-
sargāt ar tīkliem. Ir cilvēki, kas dežurē sa-
vos dārzos un paši cenšas putnus aiz-
biedēt. Šis, protams, ir vienkāršākais

veids, kā pasargāt ogu ražu no putnu uzli-
dojumiem.

Pret strazdiem ķiršos palīdz pēkšņs
troksnis. Tā radišanai var izmantot pnei-
matisko šauteni, ar kuru vienu dienu citīgi
vērts pašaut gaisā. Visdrīzāk, aizbiedētais
strazdu bars šajā dārzā vairs nerādīsies
visu vasaru. Tiesa gan, šaudišanos jāveic
patiešām citīgi un pilnīgi noteikti – visas
dienas garumā. Tikai tad putni sapratīs, ka
viņiem draud briesmas visu laiku. Tomēr
šis var arī nebūt ļoti efektīvs līdzeklis, jo
tādējādi tiek sabiedēti tikai tie strazdu
bari, kas troksni dārzā ir piedzīvojuši. Ja
dārzu nākamajā dienā apmeklē strazdu
bars, kas iepriekšējās dienas biedēšanu
nebūs dzirdējis, ķirši tāpat tiks putnu
apēsti.

Putnu balsu ieraksti lielākoties ir
neefektīvi, īpaši ja putni barojas baros.
Tāpat maz efektīvi ir putnu biedēkļi,
spīguļi un karekļi. Tie tikai mazliet pastū-
rina kāda cita atbaidītāja efektu.

Viena no izejām, tiesa, arī ne simts pro-
centu drošām, ir audzēt rozā vai dzelteno

augļu saldus ķiršus. Putni ir pieraduši pie
sarkanām ogām un var gaidīt, kad tās kļūs
sarkanā. Dažreiz šāda pieeja nostrādā,
dažreiz uzrodas “gudri” putni un noēd arī
gaišos.

Ja nu tomēr izdodas ražu novākt pirms
putniem, vērts padomāt par labāko ogu
novākšanas veidu. Daļu ražas var novākt,
stāvot uz zemes, bet šim nolūkam izman-
tojami arī palīgīdzekļi. Protams, parasti
lietojam trepes, taču nederēs kuras katras.
Grūti izmantot trepes ar tievu atbalsta
daļu, jo tad tās grimst zemē. Lai ērtāk un
drošāk varētu strādāt, zem trepju kājām
var palikt koka paliktnišus. Tie, kuri prot,
var izgatavot koka trepes ar resnāku pa-
matu.

Pacelājs – smalki, bet dārgi. Ir daži jauni
un moderni pacelāji dārzēm, bet pamatā
ķiršu audzētāji izlīdzas ar to, kas ir pie-
ejams, piemēram, T-16 traktorū (šasija),
kam priekšpusē ir neliela kravas kaste. To
daži saimnieki ir pārveidojuši paceļamu
dažādos augstumos.

Sagatavoja L.Kirillova